

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОЛОГІЇ МОРЯ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан Факультету економіки і екології моря

Вячеслав ІВАТА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

THE TAX SYSTEM

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

тип дисципліни: обов'язкова

мова викладання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Податкова система» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
« 02 » 06 2026 року. – 21 с.

Розробник: Рогов Г.К., професор кафедри фінансів і бухгалтерського обліку, докт. екон. наук.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Податкова система» узгоджено з гарантом освітньої програми:

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
к.е.н., доцентка _____ Інна РУДЬ

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Податкова система» розглянуто на засіданні кафедри фінансів і бухгалтерського обліку

Протокол № 6 від « 04 » 06 2026 р. _____ Наталія ДАНИК
В.о. зав. кафедри к.е.н., доцентка

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Податкова система» розглянуто методичною радою Факультету економіки та екології моря

Протокол № 6 від « 12 » 06 2026 р. _____ Вячеслав ІВАТА
Голова к.е.н., доцент

ЗМІСТ

Вступ	4
1.Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	14
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	15
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	18
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	19
10.Рекомендовані джерела інформації.....	19
11. Інформаційні ресурси	20

ВСТУП

Анотація

Програма призначена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. Курс розроблено таким чином, щоб надати необхідні знання щодо оподаткування та функціонування податкової системи в Україні. Висвітлюються теоретичні та організаційні засади оподаткування, побудови податкової системи та реалізації податкової політики держави, механізм справляння податків та інших обов'язкових платежів до бюджетів різних рівнів.

Ключові слова: податок, податкова система, бюджет, принципи оподаткування, податкова служба, облік платників податків, подвійне оподаткування, міжнародні податкові конвенції, ухилення від сплати податків, податкове навантаження, податковий тягар.

Abstract

The program is intended for applicants for the first (bachelor's) level of higher education studying in the educational program «Finance, banking and insurance», specialty 072 Finance, banking, insurance and stock market. The course is designed to provide the necessary knowledge on taxation and the functioning of the tax system in Ukraine. It covers the theoretical and organizational principles of taxation, the construction of the tax system and the implementation of the state's tax policy, the mechanism for collecting taxes and other mandatory payments to budgets of various levels.

Key of words: tax, tax system, budget, principles of taxation, tax service, taxpayer accounting, double taxation, international tax conventions, tax evasion, tax burden.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модулів – 2			
змістових модулів - 3		Рік підготовки	
		4-й	4-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»	Семестр	
Індивідуальне науково- дослідне завдання – <u>Курсова робота</u>		7-й	7-й
		Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Самостійна робота	
Загальна кількість годин - 180		120 год.	160 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –4; самостійної роботи студента – 8	Освітній рівень: <i>перший (бакалаврський)</i>	в т.ч. індивідуальні завдання:	
		90 год.	90 год.
		Вид контролю:	
		Екзамен, курсова робота	Екзамен, курсова робота
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета й завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Податкова система» є формування знань з основ оподаткування та функціонування податкової системи держави, набуття практичних навичок розрахунків діючих податків та зборів, враховуючи особливості платників податків та вимоги діючого законодавства.

Основними завданнями дисципліни є:

- вивчення теоретичних та організаційних основ податкової системи і податкової політики, діяльності державної податкової служби ;
- засвоєння методики розрахунку, порядку сплати всіх загальнодержавних і місцевих податків та зборів.

В результаті вивчення дисципліни «Податкова система» студенти повинні оволодіти наступними компетентностями:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни «Податкова система» є дисципліни: «Фінанси», «Бухгалтерський облік», «Фінанси підприємств», «Страхування».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів наступних результатів навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Загальні аспекти оподаткування

Тема 1. Теоретичні основи оподаткування [5], [6] с. 7-31, [7] с. 8-45, [8] с. 5-34, [9] с. 8-25, 29-41.

Сутність податків, їх ознаки та їх визначення як економічної категорії. Історичні аспекти виникнення та розвитку податків. Функції податків.

Елементи податку, їх характеристика: платник податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку, податкові пільги, податковий період, строк сплати податку, строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку.

Класифікація податків, її ознаки. Класифікація податків за формою оподаткування. Класифікація податків за ознакою органів державної влади, які їх устанавлюють. Класифікація податків за економічним змістом. Класифікація податків за суб'єктом оподаткування. Класифікація податків залежно від характеру використання. Класифікація податків залежно від періодичності стягнення.

Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки [5], [6] с. 42-56, [7] с. 80-103, [8] с. 37-58, [9] с. 48-56.

Сутність, мета та завдання податкової політики. Класифікація підходів до визначення поняття «податкова політика». Рівні податкової політики. Принципи податкової політики.

Типи та методи податкової політики. Типи податкової політики: фіскальний, фіскально-перерозподільчий, регулятивний, фіскально-конкурентний, фіскально-регулятивний. Моделі податкової політики: модель політики максимальних податків, модель політики мінімальних податків, модель політики розумних податків. Відповідність типів і моделей податкової політики.

Концепції податкової політики в системі державного регулювання економіки.

Тема 3. Організація податкової системи [5], [6] с. 33-42, [7] с. 50-76, 317-327, [8] с. 60-73, [9] с. 44-47, 57-59.

Поняття податкової системи. Підходи до визначення поняття податкової системи. Структура податкової системи України у спрощеному вигляді. Основні ознаки (характеристики) податкової системи.

Взаємозв'язок податкової системи та податкової політики держави. Процес удосконалення податкової системи. Податкові реформи, їх класифікація.

Принципи побудови та критерії оцінки податкової системи. Сучасні податкові системи, їх загальна характеристика. Склад та структура податкової системи України. Основні етапи становлення податкової системи України.

Подвійне оподаткування: сутність, форми, методи усунення.

Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування [5], [6] с. 57-88, [8] с. 77-91, [9] с. 62-75.

Організаційне забезпечення функціонування податкової системи. Контролюючі органи, їх характеристика, правове регулювання діяльності. Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування.

Функції контролюючих органів в сфері оподаткування: контрольна, фіскальна, організаційна, обліково-реєстраційна, інформаційно-аналітична, нормотворча, роз'яснювально-консультаційна.

Органи державної податкової служби України. Структура податкової служби України. Функції Державної податкової служби України та її завдання. Права контролюючих органів в сфері оподаткування. Обов'язки та відповідальність посадових осіб контролюючих органів.

Облік платників і надходжень податків. Порядок реєстрації платників, облікові документи. Облік надходжень податків, облікові реєстри. Контроль за своєчасним надходженням податків.

Змістовий модуль 2. Характеристика окремих податків

Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб [5], [6] с. 158-154, [7] с. 200-219, [8] с. 238-275, [9] с. 78-104.

Сутність і роль податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) у податковій системі України. Історія трансформацій та перетворень податку на доходи фізичних осіб в Україні.

Форми побудови ПДФО: шедулярна, глобальна.

Елементи ПДФО: платники податку (суб'єкти); об'єкти оподаткування, база оподаткування, система ставок оподаткування, система пільг..

Категорії суб'єктів (фізична особа-резидент, фізична особа-нерезидент, податковий агент) та об'єктів оподаткування. Джерела походження доходу

База оподаткування. Чистий річний оподатковуваний дохід. Загальний оподатковуваний дохід. Загальний місячний оподатковуваний дохід.

Система ставок ПДФО.

Загальний механізм справляння ПДФО.

Поняття податкової соціальної пільги та порядок її розрахунку. Розміри податкових соціальних пільг. Випадки незастосування податкової соціальної пільги..

Сутність, склад податкової знижки, умови виникнення права на податкову знижку. Витрати платника ПДФО, дозволені до включення до податкової знижки.

Порядок нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб та військового збору до бюджету. Терміни сплати ПДФО та військового збору за різними видами доходів фізичних осіб.

Декларування доходів фізичних осіб. Категорії платників, що зобов'язані декларувати свої доходи.

Податкова документація для платників податків та податкових агентів: Декларація про майновий стан та доходи; Єдина звітність з ЄСВ, ПДФО та ВЗ.

Терміни подання декларації про майновий стан та доходи фізичними особами, та єдиної звітності з ЄСВ, ПДФО і ВЗ податковими агентами.

Тема 6. Податок на прибуток підприємств [5], [6] с. 142-157, [7] с. 170-188, [8] с. 205-234, [9] с. 113-142.

Сутність і роль податку на прибуток підприємств у податковій системі України. Історія податку на прибуток підприємств в Україні.

Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування: фінансовий результат до оподаткування, скоригований на різниці.

Різниці, які виникають під час нарахування амортизації необоротних активів. Різниці, що виникають під час формування резервів (забезпечень). Різниці, які виникають під час здійснення фінансових операцій.

Доходи платників податку в звітному періоді. Класифікація доходів підприємства.

Витрати платників податку в звітному періоді.

Порядок обчислення амортизаційних відрахувань. Методи нарахування амортизації в податковому і бухгалтерському обліку.

Ставки податку на прибуток в залежності від об'єкта оподаткування, пільги. Механізм розрахунку та порядок сплати податку на прибуток. Складання декларації з податку на прибуток. Податковий період та терміни сплати податку на прибуток. Пільги при оподаткуванні прибутку підприємств.

Тема 7. Податок на додану вартість [5], [6] с. 90-107, [7] с. 136-147, [8] с. 109-137, [9] с. 152-180.

Сутність податку на додану вартість, його роль ПДВ в податковій системі України. Зародження та розвиток. Етапи розвитку ПДВ в Україні.

Переваги та недоліки оподаткування податком на додану вартість. Класифікаційні ознаки ПДВ.

Платники податку та порядок їх реєстрації.

Об'єкт оподаткування. База оподаткування та ставки податку на додану вартість. Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою 20%. Операції, що підлягають оподаткуванню за ставкою 14%. Операції, що підлягають оподаткуванню за ставкою 7%. Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою.

Операції, що не є об'єктом оподаткування ПДВ. Операції, звільнені від оподаткування.

Порядок обчислення і сплати податку на додану вартість.

Податкове зобов'язання. Дата виникнення податкових зобов'язань.

Податковий кредит. Податкова накладна як підстава для нарахування податкового кредиту. Порядок складання податкової накладної.

Порядок визначення суми податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті або автоматичному відшкодуванню з бюджету.

Звітний податковий період. Порядок подання податкової декларації з податку на додану вартість до державного податкового органу.

Тема 8. Акцизний податок [5], [6] с. 109-123, [7] с. 147-157, [8] с. 60-73, [9] с. 189-205.

Акцизний податок як форма специфічних акцизів, його роль в податковій системі України. Етапи розвитку акцизного податку в Україні. Класифікаційні ознаки акцизного податку.

Платники акцизного податку. Об'єкти акцизного податку.

База оподаткування акцизним податком при застосуванні адвалорних ставок. База оподаткування акцизним податком при застосуванні специфічних ставок. База оподаткування акцизним податком при застосуванні одночасно адвалорних і специфічних ставок.

Підакцизні товари та ставки податку.

Дата виникнення податкових зобов'язань. Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України. Порядок визначення сум і строки сплати податку.

Особливості обчислення та сплати податку з тютюнових виробів і алкогольних напоїв. Акцизні марки на алкогольні напої та тютюнові вироби. Виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів.

Складання та подання декларації з акцизного податку. Контроль за сплатою податку.

Тема 9. Мито [4], [5], [6] с. 125-140, [7] с. 157-164, [8] с. 140-169, [9] с. 213-224.

Економічне обґрунтування та особливості митного оподаткування.

Сутність мита. Функції мита. Класифікація видів мита.

Платники мита. Об'єкти оподаткування митом. База оподаткування митом. Дата виникнення податкових зобов'язань. Ставки мита: адвалорна, специфічна, комбінована. Митний тариф України.

Податкові пільги з мита: пільги з мита у формі вилучення з об'єкта оподаткування, пільги зі зниження ставок мита.

Порядок сплати мита до Державного бюджету України. Декларування і погашення податкових зобов'язань з мита.

Тема 10. Рентна плата [5], [6] с. 185-198, [7] с. 262-278, [8] с. 278-298, [9] с. 230-244.

Підстави і мета встановлення плати за ресурси та послуги. Державна власність на ресурси як основа отримання державою доходів за їх використання. Плата за ресурси як інструмент впливу на економічне і раціональне використання ресурсів.

Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Платники рентної плати. Об'єкт оподаткування та ставки. Порядок обчислення та сплати.

Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Платники рентної плати. Об'єкт оподаткування та ставки. Порядок обчислення та сплати.

Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Платники рентної плати. Об'єкт оподаткування та ставки. Порядок обчислення та сплати.

Рентна плата за спеціальне використання води. Платники, об'єкт оподаткування. Ставки та порядок обчислення рентної плати. Особливості обчислення рентної плати при встановленні лімітів використання води. Порядок сплати рентної плати.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Платники та об'єкт рентної плати. Ставки рентної плати. Порядок обчислення, перерахунку та сплати рентної плати.

Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України. Платники, об'єкти, ставки. Порядок обчислення і сплати рентної плати.

Тема 11. Екологічний податок [5], [6] с. 175-184, [7] с. 256-262, [8] с. 299-307, [9] с. 256-262.

Сутність екологічного податку. Цілі екологічного оподаткування.

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти.

Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах. Ставки податку за утворення радіоактивних відходів. Ставки податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк. Порядок обчислення, подання податкової звітності та сплати податку.

Тема 12. Місцеві податки і збори [5], [6] с. 199-214, 215-234, [7] с. 227-250, [8] с. 311-322, 325-332, 335-361, [9] с. 261-288.

Місцеві податки та збори в Україні: економічна сутність та значення. Нормативно-правова база місцевого оподаткування в Україні. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо встановлення місцевих податків та зборів в Україні.

Податок на майно: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; плата за землю; транспортний податок.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: платники, об'єкт оподаткування, база оподаткування, пільги, ставки. Порядок обчислення і сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Транспортний податок: платники, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка, базовий податковий (звітний) період Порядок обчислення і сплати транспортного податку.

Плата за землю: платники, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставки, пільги, базовий податковий (звітний) період Порядок обчислення і сплати плати за землю.

Особливості спрощеної системи оподаткування в Україні: сутність та необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Порядок визначення кола суб'єктів спрощеної системи оподаткування з числа юридичних та фізичних осіб - групи платників єдиного податку. Умови та ставки оподаткування єдиним податком різних груп платників.

База оподаткування. Ставки єдиного податку для різних груп. Спеціальні правила застосування ставок єдиного податку.

Терміни подання податкової звітності та сплати єдиного податку різними групами платників єдиного податку. Порядок нарахування та перерахування податку. Порядок видачі свідоцтва про право сплати єдиного податку. Штрафні санкції за порушення порядку нарахування та сплати єдиного податку.

Умови переходу суб'єктів малого бізнесу на спрощену систему оподаткування. Облік платників єдиного податку - юридичних і фізичних осіб. Порядок видачі свідоцтва про сплату єдиного податку. Перевірка даних, наведених у заяві, на їх відповідність умовам переходу на спрощену систему оподаткування. Попередня перевірка розрахунків сплати єдиного податку. Своєчасність подання розрахунку. Документальна перевірка платників єдиного податку.

Збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір: порядок справляння.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	практ.	с.р.		л	практ.	с.р.
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Загальні аспекти оподаткування								
Тема 1. Теоретичні основи оподаткування	6	2	2	2	6	1	1	4
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	6	2	2	2	9	1	-	8
Тема 3. Організація податкової системи	8	4	2	2	6	1	1	4
Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування	10	4	4	2	9	1	-	8
Разом за змістовим модулем 1	30	12	10	8	30	4	2	24
Змістовий модуль 2. Характеристика окремих податків								
Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 6. Податок на прибуток підприємств	6	2	2	2	8	1	1	6
Тема 7. Податок на додану вартість	6	2	2	2	7	1	1	5
Тема 8. Акцизний податок	6	2	2	2	8	1	1	6
Тема 9. Мито	8	2	2	4	7	-	1	6
Тема 10. Рентна плата	6	2	2	2	8	1	1	6
Тема 11. Екологічний податок	8	2	2	4	7	-	1	6
Тема 12. Місцеві податки і збори	12	4	6	2	7	1	1	5
Разом за змістовим модулем 2	60	18	20	22	60	6	8	46
Разом за модулем 1	90	30	30	30	90	10	10	70
Модуль 2								
Курсова робота	90	–	–	90	90	–	–	90
Усього годин по курсу	180	30	30	120	180	10	10	160

Примітка. Для студентів заочної форми навчання читаються оглядові за темами змістових модулів в обсягах відповідно до таблиці (розд. 4).

Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		д	з
1.	Теоретичні основи оподаткування	2	1
2.	Податкова політика в системі державного регулювання економіки	2	-
3.	Організація податкової системи	2	1
4.	Контролюючі органи в сфері оподаткування (практична 1)	2	-
5.	Контролюючі органи в сфері оподаткування (практична 2)	2	-
6.	Податок на доходи фізичних осіб	2	1
7.	Податок на прибуток підприємств	2	1
8.	Податок на додану вартість	2	1
9.	Акцизний податок	2	1
10.	Мито	2	1
11.	Рентна плата	2	1
12.	Екологічний податок	2	1
13.	Місцеві податки і збори (практична 1)	2	1
14.	Місцеві податки і збори (практична 2)	2	-
15.	Місцеві податки і збори (практична 3)	2	-
	Разом	30	10

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять (включає виконання розрахунково-аналітичних завдань) – **0,5-2 год/1 заняття**;
- підготовка до екзамену – 15-30 год. на 1 захід.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Підготовка до лекцій	-	-
2.	Підготовка до практичних	15	24
3.	Виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання	-	16
4.	Підготовка до екзамену	15	30
5.	Виконання і захист курсової роботи	90	90
	Разом	120	160

Індивідуальне науково дослідне завдання (курсова робота)

Курсова робота виконується відповідно до календарного графіку та методичних вказівок до виконання курсових робіт.

Теми курсових робіт

1. Податкова політика та її вплив на макроекономічні показники.
2. Податкова система України та її розвиток в сучасних умовах.

3. Податки на споживання та їх роль у податковій системі України.
4. Прибуткове оподаткування та його роль у формуванні доходів бюджету.
5. Податки на споживання, доходи та майно: співвідношення та взаємозв'язок
6. Податок на додану вартість: становлення і розвиток в Україні.
7. Податок на додану вартість та його роль в формуванні доходів бюджету.
8. Податок на додану вартість в Україні та країнах Європейського союзу.
9. Світовий досвід бюджетного відшкодування податку на додану вартість.
10. Акцизне оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
11. Фіскальний потенціал акцизного податку та його реалізація в Україні
12. Регулюючий вплив акцизного податку на споживчий ринок
13. Митне оподаткування у системі тарифного регулювання зовнішньоекономічних відносин
14. Податок на прибуток підприємств і його роль в формуванні доходів бюджету.
15. Податок на прибуток підприємств: проблеми вдосконалення механізму справляння.
16. Оподаткування фінансових установ (банків, страхових компаній тощо) та напрями удосконалення.
17. Податок на доходи фізичних осіб: напрями вдосконалення.
18. Оподаткування малого бізнесу: проблеми та шляхи вирішення.
19. Напрями вдосконалення місцевого оподаткування в Україні.
20. Платежі за ресурси як інструмент впливу на раціональне використання природних ресурсів
21. Загальнодержавні податки, що надходять до місцевих бюджетів, та їх бюджетне значення.
22. Місцеві податки і збори як основа фінансування власних повноважень місцевих органів влади.
23. Вплив пільг на формування доходної частини бюджету.
24. Традиційна та спрощена системи оподаткування: проблеми та перспективи розвитку.
25. Майнове оподаткування: сучасний стан та перспективи розвитку.
26. Оподаткування експортно-імпортних операцій в Україні.
27. Оподаткування інвестиційного бізнесу в Україні.
28. Оподаткування операцій з цінними паперами в Україні.
29. Спрощена система оподаткування та її роль у розвитку малого бізнесу.
30. Єдиний податок з фізичних осіб-підприємців: проблеми справляння та шляхи вдосконалення.
31. Справляння плати за землю в Україні: напрями удосконалення.
32. Податкова політика і економічне зростання.
33. Податкова оптимізація та податкове планування.
34. Оцінка податкового навантаження на діяльність суб'єктів господарської діяльності.
35. Екологічне оподаткування в Україні.
36. Система податкових пільг в Україні: недоліки та напрями удосконалення.
37. Антиофшорне податкове регулювання в Україні.

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

- для всіх видів занять: робота з літературою, пояснення, дискусія, демонстрування;
- для лекційних занять: лекція, ілюстрування;

- для практичних та семінарських занять: практична робота, методи контролю і самоконтролю, фронтальне опитування, контрольні роботи, контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є:

- на практичних роботах – тести, розрахунково-аналітичні роботи;
- за змістові модулі – тести;
- курсова робота – презентація результатів виконаного дослідження;
- контрольна робота – тести і задачі;
- за весь курс – екзамен в формі тестування.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки екзамену. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 80 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Заключний іспит в загальній системі оцінок складає 20 балів. Право здавати заключний екзамен дається студенту, який з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше *60 балів*. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Кількість балів		Критерії оцінювання під час поточного контролю Відповіді на практичних заняттях
денна	заочна	
3	5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, практичне завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень
2,5	3-4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, практичне завдання виконано повністю і вчасно, але містить несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо)
2	2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, містить математичні неузгодження. практичне завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці

1	1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, математичний апарат не використовується, практичне завдання виконано частково та містить суттєві помилки розрахункового та методичного характеру
0	0	Студент не дає відповіді, практичне завдання не виконано
		<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 45 балів (15 робіт по 3 бала), для заочної форми навчання 50 балів (10 робіт по 5 балів)</i>

Поточний модульний контроль у формі тестування

% вірних відповідей	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
МКР 1	15	14	13	12	11	10	8	6	4	2	0
МКР 2	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2	0

Критерії оцінювання контрольної роботи (заочна форма)

Кількість балів	Практичне завдання
6	Практичне завдання виконано правильно, без зауважень
4-5	Практичне завдання виконано повністю, але містить несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо)
2-3	Практичне завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці
1	Практичне завдання виконано частково та містить суттєві помилки розрахункового та методичного характеру
0	Практичне завдання не виконано
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 30 балів (5 робіт по 6 балів).</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Модуль 1		
Виконання практичних завдань	15x3 бала = 45 балів	10x5 балів = 50 балів
Поточний модульний контроль 1	15 балів	-
Поточний модульний контроль 2	20 балів	
Контрольна робота		30 балів
Всього	80	80

Підсумковий контроль (екзамен) у формі тестування

% вірних відповідей	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
Бал	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2	0

Критерії оцінювання курсової роботи

Параметри оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Поясню- вальна записка	40	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (обробка, інтерпретація результатів); відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання курсової роботи.
	35	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (обробка, інтерпретація результатів); відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	30	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.
	15	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер
Ілюст- ративна частина	20	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог що висуваються.
	15	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями
	10	ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
	5	ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає

		посилань на ілюстративні матеріали.
Захист роботи	40	доповідь логічно побудована, студент чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання
	35	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює
	30	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання
	25	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи
	20	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи
	15	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання
	10	студент демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії, та належно обґрунтувати положення роботи
	5	студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію

Загальний підсумок оцінювання курсової роботи, балів

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 40	до 20	до 40	До 100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Бали	Вид роботи	Бали
ЗМ1	Тема 1	Практичне заняття 1	3	Практичне заняття 1	5
	Тема 2	Практичне заняття 2	3	-	-
	Тема 3	Практичне заняття 3	3	Практичне заняття 3	5
	Тема 4	Практичне заняття 4	3	-	-
	Тема 4	Практичне заняття 5	3	-	-
	ПМК	Тест	15		
ЗМ2	Тема 5	Практичне заняття 6	3	Практичне заняття 6	5
	Тема 6	Практичне заняття 7	3	Практичне заняття 7	5

	Тема 7	Практичне заняття 8	3	Практичне заняття 8	5
	Тема 8	Практичне заняття 9	3	Практичне заняття 9	5
	Тема 9	Практичне заняття 10	3	Практичне заняття 10	5
	Тема 10	Практичне заняття 11	3	Практичне заняття 11	5
	Тема 11	Практичне заняття 12	3	Практичне заняття 12	5
	Тема 12	Практичне заняття 13	3	Практичне заняття 13	5
	Тема 12	Практичне заняття 14	3	-	-
	Тема 12	Практичне заняття 15	3	-	-
	ПМК	Тест	20		
	КР			Контрольна робота	30
Підсумковий контроль	Екзамен		20	Екзамен	20
Сума балів			100		100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Навчальний процес потребує використання:

- мультимедіа, відео- і звуковідтворювальної, проекційної апаратури (проектори, екрани, смартдошки тощо);
- комп'ютерів, комп'ютерних систем та мереж;
- програмного забезпечення (для підтримки дистанційного навчання та ін.);
- власних мобільних пристроїв (смартфони, планшети, ноутбуки, тощо);
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації з дисципліни «Податкова система»

Законодавчі та нормативні акти

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999р. *Голос України* від 07.09.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. *Голос України* від 04.08.2010, № 143. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 року №436-IV. *Голос України* від 14.03.2003, № 49. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. *Голос України* від 21.04.2012, № 73-74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
5. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. *Голос України* від 04.12.2010, № 229-230. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Кузь В. І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. унт ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с. URL: https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4667/Podatкова_sustema_%20Kuz_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y
7. Податкова система: навч. посіб. / Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019 402 с. URL:

<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9274/1/%d0%9f%d0%be%d0%b4%d0%b0%d1%82%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b0%20%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b5%d0%bc%d0%b0%20%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b8%d0%b9%20%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba.pdf>

8. Податкова система: навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найдено та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Ю. Б. Іванова. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 410 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/24503>

9. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf

Допоміжна

10. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2021. 209 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cd485565-3aeb-483c-bd02-3c327440312a/content>

11. Галамай Р. Я. Трансформація податкової системи України в умовах реформування місцевого самоврядування. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08 / ПВНЗ «Львівський університет бізнесу та права», Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, 2021. 216 с. URL: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/dis_galamai.pdf

12. Нікітішин А. О. Податкова політика в умовах економічних перетворень: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 480 с. URL: <http://doi.org/10.31617/m.knute.2019-854>

13. Становлення та розвиток податкової системи України: монографія / М. Г. Волощук, І. І. Матьола, Т. О. Карабін, О. В. Білаш. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. 172 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/36756/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA%20%D0%9F%D0%A1%D0%A3.pdf>

14. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія. / [Волохова І. С., Луніна І. О., Слатвінська М. О., Хомутенко А. В. та ін.]; за ред. д-ра екон. наук І. С. Волохової. Одеса: Атлант, 2018. 383 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/7153?mode=full>

15. Boria P. Taxation in European Union / by Pietro Boria. 2nd ed. 2017. Cham: Springer International Publishing, 2017. XVI, 208 p. 1 illus. URL: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-53919-5>

16. Taxation in Crisis : Tax Policy and the Quest for Economic Growth / edited by Dimitrios D. Thomakos, Konstantinos I. Nikolopoulos. 1st ed. 2017. Cham : Springer International Publishing, 2017. XXXIII, 454 p. 40 illus., 3 illus. in color. URL: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-65310-5>

11. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - законодавство України / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>

2. Офіційний сайт Державної митної служби / Державна митна служба URL: <https://customs.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Державної податкової служби / Державна податкова служба URL: <https://tax.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України / Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України / Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Автор, професор кафедри фінансів
і бухгалтерського обліку, д.е.н.

Георгій РОГОВ